

LIEPŲ TUVIA

NR. 3 (1120) S. PAULO — BRASIL — 1970 M. SAUSIO — JANEIRO 16 D. — XXII METAI

VLIKO SEIMO, įvykusio 1969 metais gruodžio 6–7 dienomis New Yorke dalyvių. Iš kairės: L. Virbickas, V. Volertas, V. Rastenis, B. Valiušaitis, R. Kezys, dr. J. K. Valiūnas, prel. J. Balkūnas ir dr. B. Radzivanas.

PLACIAJAME PASAULYJE

TIKROJI PADĖTIS KUBOJE

HAVANA. Neseniai vieno „O Estado de S. Paulo“ korespondento motina gavo laišką iš savo puseserės Kuboje. Besiruodamas kelionei į Havaną, jos sūnus norėjo tokiu būdu sužinoti, kokios bus jam ten pragyvenimo sąlygos. Laiškas rašytas Havanoje 1 gruodžio 1969 metais. Šio laiško dalies fotokopija ir turinys atspausdintas „O Estado de S. Paulo“ dienraštyje sausio 11 d. Duodame jį kiek sutrumpinę.

MIELA MARIQUITA.

Ką tik gavau tavo laišką ir tuoj pat atsakau į klausimus dėl tavo sūnaus kelionės Kubon... Čia NETURIME PAKANKAMAI MAISTO dėl mūsų pačių. Visi yra išbadėję. Todėl — taip pat neturime laisvo kambario — negalėsime, nors gaila, apgyvendinti jį pas mus.

Pavalgyti restoranuose reikia labai anksti atsikelti, apie 4 val. ryto, kad gauti užsakyti stalą. Bet kai kurie ir ir taip negauna... Jis negalės taip pat apsigyventi viešbutyje. Mat, valdžia juos kontroliuoja, ir man sakė Užsienio Reikalų Ministerijoje, kad tik turistams valdžios leidžiama apsistoti viešbutyje. O su Brazilija nėra turistinių ryšių.

Mano sesuo jau keletas metų vis mėgina atvykti, bet ne gali... Beto nežinau, KĄ JI ČIA VALGYTŲ atvykusi? Pradedu savokti, kad jūs, brazilai, nežinote tikrosios šios šalies padėties. YRA BAI SUS SKURDAS. Aišku, kad turis-

tai o nesupranta, nes jiems nieko netrūksta ir kaip valdovus juos priima...

Dovanokite, kad rašau pieštuku, nes TRUPUTI RAŠALO, kurį dar turiu, saugoju užrašyti adresams vokuose, kurių taip pat nėra. Kai mačo broliai (esą JAV-se) ir giminės man rašo visada įdeda vienerą ar du vokus. Tai vieninteliai, kuriuos turime.

Sveikinimai visai tavo šeimai, ir bučinyš tau nuo tavo puseserės, kuri irgi norėtų tave asmeniškai pažinti. Tačiau neturi jokios vilties, nes negali iš Kubos išvykti į bet kurį kraštą, išskyrus komunistus, kurie kartais už daugel darbo gauna premiją nuvykti į socialistinius kraštus..

KAIP NUGALĖTA BIAFRA

AEROPORTO ULI. Sausio 12 dieną Nigerijos kariuomenės daliniai užėmė paskutinį Biafros pasipriešinimo punktą — Uli aerodromą. Jį gausiai apmėtė bombomis iš rusiškų lėktuvų, o artilerijos sviediniai viską sudaužė.

FRONTA PRALAUŽĖ jie jau sausio 8 dieną dviejose vietose Biafros kariai pradėjo netvarkingai trauktis. Miestuose kilo panika dėl ateinančios priešų kariuomenės. Buvo kiek vilčių atstatyti frontą. Tačiau Nigerijos kariai labai smarkiai veržėsi į priekį. Visur krito lėktuvų metamos bombos iš Egipto pilotų vadovaujama lėktuvų. Baimė, kriatančios bombos, kulkos ir maisto trūkumas,

neperstoja stiprūs lietūs sudarė beviltišką padėtį Biafroje

APLEIOŽIA ŠALĮ Biafros vadas generolas Ojukwu draug su šeima bei bendradarbiais, lėktuvu išskridamas į Gabon, panykantis kariuomenės vadas, matydamas kolonesnių kovų beprasmiškumą, prašo Nigerijos kariuomenės vadą ginklų paliaubų. Praktiškai tai Nigerijos-Biafros karo pabaiga.

KARO PRIEŽASTYS

Šis karas užsitęsė 31 mėnesį. Jis prasidėjo 1967 metais birželio 2 dieną. Mat ketą mėnesių prieš tai turtingi federalinės Nigerijos respublikos vadovauja mahometonai sukėlė prieš Biafros provincijos gabią, išsimokslinusią, krikščionišką Ibos gentį kitas mahometonų negrų kiltis. Šios išžudė virš 20,000 Ibos kilties negrų.

Tada ši visa federalinė provincija atsiskiria nuo Nigerijos ir pasiskelbia nepriklausoma. Biafra turėjo taiga savo 77.000 kvadratinų kilometrų teritorijoje 14 milijonų gyventojų, turtingas žibalo versmes ir kitus žemės turtus.

Už tą atėiskirimą Biafrą pradeda pulti federalinė Nigerijos kariuomenė. Ibos genties kariai, vadovaujami energingo generolo Od. OJUKWU puikiai priešinosi. Jų yra apie 45.000. Visa gentis jam priitaria.

ANGLIJOS IR SOV. RUSIJOS GINKLAI

Tačiau Anglija, susirūpinusi gausiomis žibalo versmėmis Biafroje ir savo žibalo kompanijomis, pradeda teikti vis daugiau visokių ginklų Nigerijai.

Jupia Galingoji Elektros Stotis

Respublikos prezidentas gener. Medici sausio 8 d. įtįdare Urubupungá, S. Paulo valstijoje, 3 galingas Jupia hidraulinės elektros stoties turbinas. Kiekviena jų pagamins 100.000 kw. elektros.

Ši Jupia stotis tad jau dabar pagamina 600.000 kw. Kai ji metų gale bus pilnai baigta, tai pagamins 1.400.000 kilovatų. Šios stoties pylimai vandeniui užtventki siekia 43 metrus aukščio, vandens užtvankos užima 252 kvadratinus kilometrus pločio ir ga-

li talpinti iki 3 bilijonų kubinių metrų vandens.

Apie 60 km. nuo jos, Ilha Solteira vietovėje, yra stotima kita milžiniška elektros stotis. Kai ji 1974 metais bus baigta, ji gamins 3.200.000 kilovatų elektros. Už tat Urubupungá elektros kompleksos užims trečią vietą pasaulyje. Pirmoje vietoje yra Sovietų Rusijos Kra. narynsk su 6.000.000 kilovatų, o antroje vietoje Bratsk su 5.000.000 kilovatų.

Sovietų Sąjunga norėdama įsigalėti Centrinėje Afrikoje, irgi parduoda Nigerijai savo modernius lėktuvus, raketas ir kitus ginklus; siunčia net savo patarėjus, technikus.

Tai padeda Nigerijos valdžiai užimti vieną po kitos Biafros sritis. Prieš jos lėktuvų bombardavimus sunku Biafrai priešintis.

1968 metais rugpjūčio mėnesį DE GAULLE pasisako už pagalbos teikimą vienai iš kultūringiausių visoje Afrikoje Ibos negrų kiltiai. Prancūzai pradeda siųsti daug ginklų, maisto ir kitų reikmenų Biafrai.

Bet Nigerijos kariuomenėi pavyksta iš visų pusių apsupiti Biafrą. Vienintelė susidėjimo priemonė su kitais kraštais lieka lėktuvai. Pradedama vis labiau trūkti maisto. Nigerijos naikintuvai numuša net Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus maistą ir vaistus gabenančius lėktuvus. Raudonasis Kryžius sustabdo ir šią pagalbą.

Nuo bado miršta tada tūkstančiai vaikų, moterų ir vyrų. Jų žuvo gal du milijonai. Jos teritorija bėra vos 3.500 kvadratinų kilometrų. Trūksta vis labiau ginklų. Taip badas ir ginklų stoka, o ne Nigerijos kariuomenė, pagaliau nugalėjo Biafros drasią Ibos gentį.

AR BUS SKERDYNĖS?

LAGOS. Nigerijos vadas Yakubu Gowon sutiko su Biafros prašomom ginklų paliaubom, kurios praktiškai reiškia pasidavimą. Jis davė parėdymus karininkams ir civiliams žmoniškai elgtis su nugalėtais buvusiais Biafros sukilėliais.

Tačiau tiek popiežius PAULIUS VI, tiek Prancūzijos prezidentas, tiek visa eilė kitų bijo, kad nugalėtojai neįvykdytų Biafroje Ibos negrų genocidą, genties išžudymą, masines skerdynes. O įsirdę karininkai ir kareiviai, kitų kiltiųjų negrų prašomi atsisteisti, tai gali greit padaryti.

Be to, jei Nigerijos federalinė valdžia vien nesuorganizuos greitą maisto tiekimą ar neleis tarptautinę pagalb-

os organizacijom jo teikti, daug šimtų tūkstančių Ibos kilties negrų žus nuo kado, žaizdų, ligų...

NIKSONAS EINA PAGALBON

WAŠINGTONAS. JAV prezidentas R. Niksonas paskyrė iš valstybės biudžeto 10 milijonų dolerių, už kuriuos būtų nupirka vaistų jir maisto Biafros gyventojams. Jis pasiuntė taip pat 11 lėktuvų ir 2 helikopteriu tos pagalbos tiekimui vietoje.

Ir kitų valstybių Vyriausybės bei organizacijos siunčia pagalbą kenčiantiems, badaujantiems Biafros negrams.

MAŽAI PAKILO KAINOS BRAZILIJOJE

Brazilijos Ekonomijos Institutas, Fundacija Getulio Vargas paskelbė kainų rodyklių davinius Guanabaro valstijoje. Pagal juos gruodžio mėnesį pragyvenimui vartojamų produktų kainos pakilo 1,1%. Bet jis yra mažesnis kaip 1968 m. gruodžio mėnesio.

Palyginant 1969 metų pragyvenimo kainų pakilimo vidurkį 24,2% su 1968 metų (24%), jis tepakilo vos 0,2 procentu. Daugiausia Guanabaroje praeitais metais pakilo maisto produktų kainos (30,9%). Jos sudaro net du trečdaliu visų kainų pakilimo.

Pirmą kartą medicinos istorijoje, žmogaus kūno vėžio virusai galėjo būti atskirti. Tai padarė du Š. Amerikos mokslininkai profesoriai Morton ir Federic Eilbert, dirbantys Sveikatos institute Maryland. Jeigu šis atradimas duos teigiamų rezultatų, tai visai žmonijai būtų suteikta labai didelė dovana.

Argentina

SUSIPAŽINIMO ŠVENTĖ per Kalėdas buvo suruošta Buenos Aires mieste jaunimo sambūrio «Ateitis». Programoje suvaidino vaidinimą «Garsusis gydytojas», pašoko įvairių tautinių šokių ir turėjo šeimyniškas vaišes. Po to šokiai prie orkestro.

PAGERBĖ «LA PRENSA» IR «LA NACION» laikraščių jų 100 metų sukaktyje. Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos vykdomoji valdyba apsilankė tų laikraščių redakcijose, įteikė jų redaktoriams atmintinį įrašą, paskutinį «Revista Baltica» numerį ir pakvietė juos dalyvauti Pavergtųjų Tautų Savaitės programoje. Valdyba buvo labai maloniai priimta ir sekančią dieną pasirodė tuose laikraščiuose jos apsilankymo aprašymas, iliustruotas fotografijom.

«LITUANIA» VARDŲ GATVĖ BERISSE. Su ypatingom iškilimėm spalio 12 d. Berisso mieste buvo atliaryta «Lituania» vardo gatvė, draug su kitom dviem — Bulgaria ir Polonia. Atidaryme ir po to

sekusiose vaišėse dalyvavo daug aukštų miesto valdybos pareigūnų, svečių ir visų trijų bendruomenių atstovai. Šioje «Lituania» ir gretimose gatvėse gyvena daug lietuvių.

I šios gatvės atidarymo iškilmes atvykęs kun. J. Petraitis atlaikė šv. Mišias, už prašytas Berisso Gyvojo Rožančiaus Draugijos. Jose ir po to suruoštoje arbatėlėje dalyvavo ir kiti svečiai iš Buenos Aires.

J. A. V. —

DU JUBILIEJAI WORČESTERYJE

Seniausia Worcesterio lietuvių šv. Kazimiero parapija atšventė deimantinių jubiliejų (1894-1969) savo gyvavimo. Jubiliejus atžymėtas trimis įvykiais. Gegužės 23 d. buvo surengtas koncertas, kurio programą atliko iš šios parapijos kilę du solistai. Po koncerto Maironio Parke buvo priėmimas. Rugsėjo 6-7 d. buvo surengtas didžiulis parapijos piknikas. Ir spalio 19 d. jubiliejus buvo užbaigtas iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvavo vysk. V. Brizgys ir vietos vyskupas. Per jas giedoja parapijos choras, vadovaujamas vargonininke

Moteikos. Po jų buvo pokylis, kuriame dalyvavo daugybė įvairių institucijų atstovų. Pirmasis sveikino miesto burmistras John Shea; Messachu setso gubernatoriaus vardu sveikino seimelio atstovas parapijietis Charles Tagminas. Dar sveikino kongresmanas Harold D. Donohue, bažnyčios dekoratorius dailininkas prof. Vyt. Jonynas ir kiti. Kalbas, pokylį įvairino Meno Mėgėjų ratelio penketukas ir solistai.

20 METŲ MENO MĖGĖJŲ RATELIUI. Jis buvo įkurtas 1949 metais spalio mėnesį ir dvidešimties metų jo veikimo sukaktis paminėta praeitų metų spalio 25 d. Maironio Parke. Jį įkūrė L. Jakubauskas, kitų padedamas. Pirma jis veikė trijom grupėm: tautinių šokių, dramos sambūrio ir choro. Dramos sambūrys pastatė visą eilę dramų ir kitų vaidinimų. Iki šiol išliko begi tik Ratelio choras. Jis pergyveno irgi sunkių momentų, kai netekdavo choro dirigentų. Kartą bebuvė tik penketukas. Dabar vėl turi mišrų chorą, vadovaujamą šv. Kazimiero parapijos vargonininko muz. A. Mateikos.

Per 20 veiklos metų Ratelio choras yra suruošęs 20 pagrindinių koncertų, dar 50 didesnių ir mažesnių pasirodymų, neskaitant dainų įvairiuose minėjimuose. 1963 metais yra išleides savo ilgo grojimo liaudies dainų plokštelę.

ŽURNALISTAI APIE KAINAS VILNIUJE

Du prancūzai žurnalistai paskelbė savo išpūdžius iš Sov. Lietuvos rugsėjo 2 d. laikraštyje «Dernieres Nouvelles d'

Alsace». Čia paduodam apie kainas.

Taigi žurnalistai Pierre ir Renee Gosset rašo:

— Šį rytą Vilniaus rinkoje lietuvė šeimininkė už buto su šiltu vandeniu nuomos sumą gali nusipirkti tik 17 citrinų (limonų). Viena citrina — dvi nuomos dienos! Čia matyti so vietinių planuotojų mintis: žemos kainos būtinaiems reikmėms, aukštos — nebūtinaiems. Lietuvis moka 20 kapeikų už kepalėlį duonos, 77 kapeikų už pieno dėžutę, 20 kapeikų už 100 dramų dešros (už kilą tad 2 rublių).

— Vietinis atlyginimas sovietinėje provincijoje yra apie 100 rublių mėnesiui. Mokytojas gauna 140 rublių, prižiūrėtojas 250 rublių, darbų vadovas 500 rublių, Vilniaus burmistras — nė vienos kapeikos daugiau.

GALKAUSKŲ ŠEIMOS IŠLAIDOS

Vidutinio lygio Vilniaus gyventojas Galkauskas su žmona uždirba apie 220 rublių. Iš tos sumos 12 rublių eina mokesčiams. Ne daugiau 13% ir akademikams, rašytojams, balerininoms, generolams ir valdžios elitui. Dėl to atsiranda didelis skirtumas tarp turtingųjų ir proletarų.

— Nuoma už dviejų kambarių ir virtuvės butą, 5% gaunamo atlyginimo; tad 10, 10 rbl. Sumokėję 140 rbl. už maistą. Galkauskai galės su taupyti 50 rbl. drabužiams.

— Bet ir čia atsiveria praraža tarp būtinų ir nebūtinų reikmenų. Prastos rūšies rūbų eilutė kainuoja 125 rb, vilnonis apsiaustas 100-150 rbl. Pirkėjui lieka toks pasirinkimas: menkos rūšies sovietiš-

ki batukai blogos kokybės — arba importuoti batai, kurie kainuoja 40 rublių... Naujas škotiškas megztukas kainuoja 36 rbl., tai yra savaitė su puse darbo. Anglė ji būtų nusipirkusi už 4 valandas darbo.

— Mūsų pažįstamas studentas vakar sakė: «Kas gali įrodyti, kad megztinis, rožė vazoje, citrina, automobilis yra būtini reikmenys žmogui?»

EILĖS, EILĖS.. Niekas ir niekas neišmatuos sovietinių žmonių energijos, prarastos per 20 metų stovint eilėse... Dar ir šiandien didžioiose parduotuvėse pirkėjas turi stovėti eilėje, kad «gautų» kortelę silkėms. Antrą kartą jis turi stovėti eilėje prie kassos, kad galėtų užsimokėti, ir trečią kartą, kad gautų prekę. Norėdamas pirkti ką kitą, jis turi pradėti stoti į eilę iš naujo...

— Kai paklausa nuolot būna didesnė už pasiūlą, pirkėjas nuolankiai ima tai, kas duodama. Resto ane yra valgių sąrašas su 30 patiekalų, bet mažiausiai 20 jų visada trūksta. Prekės išstatytos parduotuvėse languose, bet negaunamos jų viduje. Dėlto yra planuojamas užrašas rusiškom raidėm: «Ką matote lange, neprašykite parduotuvėje».

— Dėlto visoje Rusijoje yra pranykęs žodis «pirkti». Ten sakoma «rasti», «gauti». Vyras ir moterys, eidami rytais į miestą, niekada neužmiršta pasiimti suvynioto tinkelio ar maišelio netikėtai mieste rastom prekėm nusipirkti. Tai vadinama «avoska — o gal?»

Kritusieji už laisvę

VLADAS RAMOJUS

(ėsinys)

Krivicko brolis turėjęs slėptuvę kitoje vietoje. Jis slaptai vedęs lietuvaitę Žemelytę, kuri meilinusis su komunistais. Ji išdavusi savo vyrą, nurodydama jo slėptuvę. Jis buvęs surastas ir nužudytas. Ji taip pat žinojusi pavardę ūkininko, pristatinėjusio maistą kiton slėptuvėn ir jį taip pat išdavusi Slaptosios policijos prigrasintas ūkininkas turėjęs vesti juos į mišką ir duoti sutartą ženklą pasirodyti. Visi keturi išėję iš slėptuvės ir pamatę esą apsupti policijos ir kareivių. Krivickienė ir vienas jaunujų partizanų įsakyti iškėlę rankas, gi jos vyras su kitu jaunuoliu šokę atgal slėptuvėn. Jie priešinosi iki išsibaigė šaudmenys, po to susisprogdinę, bet gyvi nepasidavę. Taip miręs paskutinis vyriškis Krivickų šeimynoje. Antrasis sūnus buvęs nužudytas keletą metų anksčiau, tėvas miręs ant kelio, gi Krivickienė pasimirusi tuoj po jo...

Barbora Armonienė gyveno Rimgauduose, Suosto vls., Biržų apskrityje, tose pat vietovėse, kur vėliau į partizanų vedamą laisvės kovą stjo anksčiau minėti «Sierakauskio» tėvūnijos partizanai.

IVYKIAI RASČIŪNŲ MIŠKE

Rokiškyje gyvena buvęs partizanų gaudytojas — stribas V. Gailiūnas. 1964 metų «Tiesoje» išspausdinti jo atminimai apie kovas su partizanais. Atminimai liečia Rasčiūnų mišką, esantį Papičio apylinkėse. Šis miškas mums pažįstamas, nes jau atskleidėm tai, kad čia 1954 metų vasa-

ra žuvo paskutinis Biržų-Rokiškio srities partizanų Stasys Jasiūnas.

Stribas V. Gailiūnas su savo sėbrais siautė tame pat Rasčiūnų miške ir jis aprašo, kaip kažkoks komjaunuolis išdavikas Antanas Rimkus netikėtai aptiko partizanų slėptuvę — bunkerį ir su policija iš pasalų juos užpuolė. Visi partizanai čia žuvo.

Jaunuolis Antanas Rimkus buvo vienas iš nedaugeio, kuris pokario metais paprašė iš raundonųjų valdžios žemės. O tuo laiku žmonėse buvo plačiai paskleisti partizanų atsišaukimai.

«...Kas išdris paimti bolševikų dalijamą žemę, tas bus nubaustas. Žemė, kurią dosnia ranka dalija bolševikai, priklauso jūsų broliams...»

Bet A. Rimkus nekreipė dėmesio į partizanų atsišaukimus. Jis nuvyko Papilia prašyti žemės. Kaip žmonės tada domėjosi vetui dalijama žeme liudija trumpa ištrauka iš V. Gailiūno atminimų: «Vasčiūje buvo tuščia, tik už nedidelio stalelio sėdėjo apyjauniai, kariška palaidine žmogus...»

Suprantame, kad civiliniai komunistai bijojo iš ūkininkų atimtą žemę dalyti bežemiams ir kitiems, ir tam reikėjo paimti enkavedistą ar kariškį. A. Rimkus, žinoma, gavo 7 ha žemės, išplėstos iš teisėto jos savininko. Už tai partizanai Rimkų perspėjo, ir šis, bijodamas partizanų, nakvodavo nė namuose, bet pasislėpęs Rasčiūnų miške.

Naktimis ten besislapstydamas, A. Rimkus užtiko laisvės kovotojus: «Netoliese sušlamėjo krūmai. Vaikinas nejučiomis prisiplojo prie žemės. Beveik liesdami drabužiais krūmą, kuriame jis gulėjo, vorele prabėgo penki ar šeši vyrai...»

A. Rimkus nieko nelaukęs, dūmė pas partorę rusą Šolovjovą, pranešdamas jam, kad suse-

kė banditus, kurie slepiasi žeminėje (bunkeryje). Tarkon pasikvietė kitą rusą — stribų būrio vadą Svidirovą ir porą lietuvių.

Gauja atskubėjo prie bunkerio, kur slėpėsi partizanai, tuo momentu neįtardami nieko blogo.

«...Miškas toje vietoje praretėjo, užleisdamas vietą tankiam jaunų eglaičių atvašynui. Tu, Povilai, statyk kulkosvaidį priešais angą. O mes išsistėstysim iš šonų...» džiaugėsi patenkinti stribai, neukėtai suradę ir apsupę bunkerį Rasčiūnų miške.

«Atsivožė slėptuvės landa. Iš juodos kiaurymės išlindo galva. Paskui banditas (partizanų), atsirėmęs automato, iškėlė kūną į paviršių. Po jo pasirodė antras, neakštas, apatiniais baltiniais. Pirmasis banditas neišsigando, paleido ilgą seriją balso kryptimi. Kulkos nukrėtė nuo medžių rasą. Atrodė, kad vėl praplupo lietūs. Jis greit nusitaikė, paspaudė gaiduką. Beveik tuo pat metu sukaleo kūkenio kulkosvaidis. Abu banditai, tarsi lūžę pusiau, susmuko. Iš angos kyštelėjo dar viena susitaršiusi galva ir, pagavusi kulką, šmakstelėjo atgal. Suspaudęs rankoje granatą, partorgas keliais šuoliais pasiekė angą. Pro pat jo ausį prašvilpė kulkos. «Iš kulkosvaidžio pliekia, gyvatės», susigriebė partorgas ir metė granatą į vidų. Iš ten šaudęs kulkosvaidis užspringo...»

Taip baigėsi A. Rimkaus paruošta partizanų pasala. Be dviejų virš bunkerio žuvusių partizanų, kiti du buvo viduje suplėšyti granatų. Jų pavardės dar neskelbiamos, nes gal dar nesužinotos. Jie liko nežinomi kovotojai, išduoti mirčiai pikto lietuvių ir sunaikinti rusų okupanto.

(Bus daugiau)

MŪSŲ LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 20,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 100,00.

Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 0-40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniajame N Cr. \$ 20,00, viduriniuose puslapiuose N Cr. \$ 15,00 Ilgalaikeis skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo auožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vietnamo Karas

PETRAS PAKALNIS

ŽIAURYBĖS

Netrukus sueis dveji metai, kai vienas JAV kariuomenės dalinys, užėmęs My Lai kaimą, sušaudė apie 100 civilių gyventojų. Sužinoję apie tas žudynes, kai kurie JAV ir užsienio žurnalistai sukėlė tokį triukšmą, jog atrodo, kad Amerikos kariai yra tikri budeliai ar išsigimėliai. Tačiau olandų socialistų laikraštis Het Parool priminė kitų kraštų panašias žudynes; o vokiečių žurnalas Der Spiegel 1969. XI. 8 aprašė, kaip vokiečiai išskerdė apie 4.000 italų vienoje Graikijos saloje. Žinoma, niekas nepateisina nekaltų žmonių žudymo, bet, antra vertus, jokia valstybė negali pasigirti, kad jos rankos būtų visiškai švarios. My Lai kaimo incidentas negali nukreipti dėmesio nuo kitų stambių įvykių, vykstančių Vietnamo fronte.

TIKOS VILTYS

Vienas įdomiausių faktų yra tas, kad JAV karo vadovybė pergyvena optimizmą. Tiesa, netruko optimizmo ir seniau, bet jis buvo paremtas daugiau viltimis, negu sausais faktais. Dabar jis yra atvirksčiai. Tiesa, ir dabar dar niekas nepramato karo pabaigos, bet amerikiečiai džiaugiasi trimis atsiemtais rezultatais.

SUMAŽĖJO KOMUNISTŲ ITAKA

Visų pirma jie gali konstatuoti, kad 92% Pietų Vietnamo gyventojų gyvena nuo komunistų saugiose vietovėse. Tai yra didelis sąjungininkų laimėjimas, nes 1968 metų pradžio-

je Pietų Vietnamo vyriausybė valdė tik 42% gyventojų. Praėjusiais metais komunistų įtaka nukrito nuo 30 iki 3%. Tie skaičiai reiškia du dalykus: pirma, kad komunistai gauna iš vietinių žmonių mažai rekrutų, o antra, kad komunistams su mažėjančiu piniginiu ir maisto duoklė. Tą savotišką persvarą iššaukė garsioji Tet (Naujų Metų) ofenziva, kuri sukretė visą kraštą ir pabudino jį iš snaudulio. Po šios ofenzivos Pietų Vietnamo valdžia galėjo prarasti visuotinę mobilizaciją ir pareikalauti iš tautos didesnių aukų. Be to, komunistų žiaurumas atvėrė daugeliui akis, ir platesnės vietnamiečių masės pradėjo nusikratyti ligšioline letargija.

DAUG DEZERTYRŲ

Antrą gerą ženklą galime įžiūrėti vis didėjančiame dezertyrų skaičiuje. 1963 metais Pietų Vietnamo vyriausybė paskelbė amnestiją tiems, kurie apleis komunistų eiles ir pereis į Pietų Vietnamo pusę. Pirmaisiais metais ta amnestija pasinaudojo 11.000 komunistų, o praėjusiais metais virš 45.000. Vien tik spalio mėnesį perbėgo 5.600 komunistų. Iš didėjančio dezertyrų skaičiaus galima spręsti, kad komunistų ūpas kovoti nuolat mažėja.

PATYS VIETNAMIEČIAI PERIMA

JAV karo vadovybė džiaugiasi ir tuo, kad Pietų Vietnamo kariuomenė perima vis didesnę karo našta. Apginkluota moderniais ginklais, ji sekmingai atlaiko komunistų puolimus ir kai kur pati perėjo į ofensyvą. Todėl JAV prezidentas jau du kartus įsakė atitraukti iš Vietnamo atskrus JAV kariuomenės dalinius ir prižadėjo netrukus paskelbti dar didesnę kariuomenės sumažinimą. Kai kas spėja, kad iki 1970 metų pabaigos JAV galės atitraukti virš 100.000 karių. Tačiau komunistų kariuomenė, susitelkusi Kambodijos ir Laoso valstybės pasienyje, kiekvieną metų gali grįžti į Pietų Vietnamą ir dalinai sutrukdyti sąjungininkų planus. Tikta kyla klausimas ar jiems užsimega toje beviltiškoje padėtyje kovoti toliau? Ginklu komunistai sąjungininkų neįveiks, o vidaus frontas nesugrius nuo studentų ir neatsakingų žmonių demonstracijų. Hanojaus reikalavimų, kad JAV besąlyginiai pasitrauktų iš Pietų Vietnamo ir nuverstų dabartinę Pietų Vietnamo valdžią, Niksonas nepriims. Iš savo pusės Pietų Vietnamo vyriausybė, spaudžiama JAV, darė komunistams daug nuolaidų. Du kartus prezidentas Thieu siūlė komunistams tartis su Pietų Vietnamo atstovais bet kokiu juos liečiančiu klausimu. Abu pasiūlymai buvo atmesti. Liepos mėnesį jis siūlė prarasti Pietų Vietnamo rinkimus, kuriuose galėtų dalyvauti ir komunistai. Ir tas jo pasiūlymas buvo atmestas. Spalio mėnesį prezidentas Thieu siūlė paliaubas. Jam pritarė ir Niksonas. Bet ir su tuo komunistai nesutiko. Nematydami jokios pažangos Paryžiaus derybose, JAV ambasadorius atsistatydino, o Niksonas nesiskubina skirti kitą atstovą. Nesimatant jokios diplomatinės prosvaitės, Pietų Vietnamo likimą sprendžia ginklas.

KĄ DARO KINIJA?

Neseniai pasklido žinia, kad 3.000 kinų darbininkų tę-

sia kelią šiaurinėje Laoso valstybės dalyje. Darbininkus lydi du priešlėktuvinės apsaugos batalionai. Kai Laoso vyriausybė užprotestavo prieš tokį Kinijos elgesį, Kinija išsigynė. Tačiau kelias tęsiasi toliau, ir artima Thailandija bijosi, kad kelias nebūtų pasuktas į jos pusę. Kadangi jau pusė Laoso valstybės yra kontroliuojama komunistų, Š. Vietnamas turi gerą užnugarį ir gali tęsti karą iki paskutinio kareivio ar šuvo. Tik reikia labai abejoti, ar toks karas jam bus naudingas. Tuo tarpu jis davė visiems daug nuostolių ir neišrišo jokios problemos. Nepaisant to, amerikiečiai karo persvara yra labai patenkinti, o prezidentas Niksonas nusiuntė į Vietnamą du specialistus patikrinti, ar iš tiesų ateinančios geros naujienos atitinka tikrovę. Jų pranešimo laukiame.

Aldona Zaiškaitė

BUNDU

Nebrėkšk, aušra,
Kol akių vokai mane skiria
Nuo tavo ružavos šviesos.

Neužkit, gatvės,
Kol ausys dar neatsivėrė
Motorų subtiliom dainom.

Nelyk, lietau,
Kol aš dar negyva
Tavo drėgnam prisilytėjimui.

Nes aš dabar k' tur.
Palauk manęs, pasauli,
Ateiau.

Žmogus savo protu stovi virš viso daiktų pasaulio. Uoliu sumanumu jis pažengė pirmyn įvairių mokslų šakose. Mūsų metu žmogus pasiekė stambių laimėjimų ypač medicinos pasaulio atradimais ir išradimais. Tačiau žmogus visuomet ieškojo gilesnės tiesos ir ją rado.

Žmogaus proto prigimtis turi būti tobulinama išminties. Išmintis švelniai masina jo dvasią ieškoti ir mylėti tai, kas teisinga, ir gera. Pasisavinus išmintį, regimieji daiktai žmogų veda į neregimus. Tokios išminties mūsų laikams labiau reikia negu praėjusiems šimtmečiams. Pasaulio likimas atsiburia pavojuje, jei neatsiranda išmintingų žmonių. Daugelis tautų, nors ir skurdesnės, bet būdamos išmintingesnės, gali kitoms atnešti didžią naudą.

BRANGUS DAIKTAS — SAŽINĖ

Savo gelmėse žmogus pasitęsi įstatymą, kurio nėra pats sau nustatęs, bet kurio klausyti jaučia pareigą. Visada ragina mylėti ir daryti tai, kas gera, o šalintis blogio, są-

žinės balsas, kai reikia, dar stipriau kalba širdžiai: tai daryk. to venk. Tad žmogus turi savo širdyje kaip ir įrašytą įstatymą, kurio laikydamasis jis tampa kilniu asmeniu. Tas įstatymas jį ir nuteis. Sažinė yra slapčiausioji vieta telė žmoguje. Tai šventovė, kur jis būva vienas pats su Dievu, kalbančiu jo viduje.

SAŽINĖ JUNGIA

Iš tikimybe sažinei jungia krikščionis su kitais žmonėmis drauge ieškoti tiesos ir siekti teisingai išspręsti daugelį darovinių painiavų, kylančių privačiame ir visuomeniniame gyvenime. Ir juo labiau žmonės klausia teisingos sažinės, juo mažiau žmonės ir jų grupės besielpia aklaivai gyvuliškai, o stengiasi laikytis doros nuostatų.

Atsitinka, kad sažinė suklysta. Bet ir tuo atveju ji nepraranda savo vertybės. Bet jei žmogus mažai tesirūpina ieškoti tiesos ir gėrio, kai dėlto nuodėmės įprotis sąžinę kveikia apakina, tai tada žmogus nuostoją savo vertybes.

LAISVĖ, LAISVĖ! Žmogus atsiverti gėriui gali tik būdamas laisvas. Tos laisvės mūsų laikais užsidegę siekia. Ir gerai daro. Tik dažnai ją klaidingu būdu puoselėja.

Tikroji laisvė yra ta, kad žmogus įstengia elgtis, veikti sąmoningai, galėdamas pasirinkti, ką turi daryti, ir kai nėra varžomas jokių instinktų ir aistrų.

Tikrąją laisvę žmogus yra tada pasiekęs, kai jis išsivadavo iš aistrų nelaisvės, siekia savo tikslo, siekia gėrio kruopščiu darbu, pasirinkdamas jam pasiekti tinkamas priemones. Tokią jo laisvę labai žaloja nuodėmė, nes ji labai apsunkina gera daryti.

Mirtis ryškiausiai pastato žmogui prieš akis žmogiškojo gyvenimo mįslę. Jį kankina ne vien skausmas ir nuolatinis kūno irimas, bet ir amžino sunaikinimo baimė. Amžinybės sėkla sukyla prieš mirtį. Visi mūsų laikų technikos laimėjimai nors ir labai naudingi, nepajėgia nuraminti žmogaus baiminimosi. Žmogus trokšta gyventi ir po mirties. Bet mūsų vaizduotė visai nutyla prieš mirties tikrovę.

Katalikų Bažnyčia, gavusi Išganytojo dieviškąjį apreiškimą, skelbia: Žmogus yra Dievo sukurtas laimingam tikslui anapus žemiško skurdo ribų. Kūno mirtis taps nugalėta, kai visagalis ir gailėstingasis Atpirkėjas gražins mums dėl savo kaltės prarastą padėtį. Dievas iššaukė ir vis tebešaukia žmones amžinai susijungti su Juo, tapti ne-

nykstančio dieviškojo gyvenimo dalininkais.

Kiekvienam galvojančiam žmogui tvirtai pagrįstas tikėjimas atsako į klausimą, koks likimas jo laukia — amžinas gyvenimas, net kūno iš mirusių prisikėlimas.

Sis tikėjimas įgalina mus bendrauti Kristuje su mylimais broliais, pasiekusiais tikrąjį gyvenimą.

PAGARBA ŽMOGAUS ASMENIUI

Visi privalo laikyti artimą, ne vieno neišskirdami, «kitu savimi», pirmoje eilėje žiūrėdami jo gyvenimo, ir deramų jo būviui reikalingų dalykų. Jei to kas nedaro, yra panašus į turtuolį, kuris visiškai nesirūpino vargšu Lozoriumi.

Ypač šiandien reikia tapti artimu kiekvienam žmogui ir, sutikus jį, veikiai ateiti jam į pagalbą, ar jis būtų iš neteisėtos moterystės gimęs vaikas, nepelnytai kenčiąs dėl savo nepadarytos nuodėmės, ar alkanas žmogus, prabylęs į mūsų sažinę savo primenamam Viešpaties žodžiu: «Kiek kartų jūs tai padarėte vienam iš šitų mano mažiausiųjų brolių, man padarėte.»

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĖVYNEI

Rūpintis Ligom ar Sveikata?

Tai yra labai svarbus klausimas jaunimui; bet taip pat ir suaugusiems ir senimui. Be abejo, visi nori turėti gerą sveikatą. Tačiau, praktiškai imant, kuo rūpinamasi daugiau: ligų ir negalavimų gydymu ar sveikatos išlaikymu?

GYDYTOJOS NEVILTIS

Į šį klausimą visu savo gyvenimu atsakė **MARIJA MONTESSORI**, žymiausia mūsų XX amžiaus pedagogė, anksčiau buvusi gydytoja ir mokslininkė. Ji mirė 1952 metais. Šiemet rugpiūčio 30 d. sueina 100 metų nuo jos gimimo.

Viena iš pirmųjų moterų baigusi medicinos mokslus Romoje, ji iš karto pasirodė, kaip moderni gydytoja ir mokslininkė, randanti naujų gydymo būdų ir vaistų. Greitu laiku ji išgarsėjo visoje Italijoje, kaip nuostabi gydytoja, gabi chirurgė, tikslu ligų nustatytoja ir geraširdė, visiems padedanti ponai.

Tačiau Montessori didis troškimas ir užsiėmimas pasiūlyti žmonių gerovei, gydant ligas, naikinant blogį, šalinant priežarus ir švelniant visuomeninius skirtumus, buvo lyg ir beprasmiškas nūstoti savo pirmakščio patrauklumo ir prasmingumo.

Mat, juo labiau ji gilinosi į ligų pasaulį, tuo labiau jo horizontai nesulaikoma, bevilniškai plėtėsi. Ji pasijunta stovinti bejėgė prieš begalinį ligų kompleksą, kuris supa žmogų nuo lopšio iki pat karsto. Ligos, rūpestis ligom buvo (ir yra) užviešpatavusios žmonių protus.

ATSAKYMAS.

Staiga jai topteli mintis: kodėl liga domina si daugiau, negu sveikata? Kodėl? Nejaugi sveikata tėra tik tuščia svajonė, atitraukta sąvoka?

Po ilgų tyrinėjimų ir svarstymų ji prieina prie atsakymo: sveikata yra pats aukščiausias gėris pati būtis. Liga yra tik būtis, sveikatos trūkumas.

Šis atsakymas verčia ją pasukti savo gyvenimo vairą nauja kryptimi. Maždaug po 15 metų sėkmingo gydytojavimo, ji atsisako gydytojos titulo ir praktikos. Ji išeina ieškoti sveikatos ir gėrio versmių, šaltinių. Ir randa jas gyvenimiškoje tiesoje: tikroji pažanga žmonių gyvenime pasiekama ne blogį naikinant, ligas gydant, o pirmoje eilėje stiprinant sveikatą ir gerį. Per visą gyvenimą ji rūpinosi globoti ir stiprinti kas sveika, kas gera, kas teigiama. Ji tvirtai tikėjo, kad nėra reikalo tiesioginiai atakuoti ligas, blogį, kad sveikatos ir gėrio išmintingas stiprinimas bei globojimas turi blogį susilpninti, ligų šaknis išdžiovinti. Juk ir ūkininko pastangos bus tol nesėkmingos, kol jis tik bandys nuo piktžolių ir parazitų gintis, o ne gerinti dirvą.

SAUGOTI IR STIPrinti

Iš gydytojos praktikos ji jau žinojo: bergždžios pastangos gydyti paskirusius nervus ar pilvelio žaizdas (uleeras), pirma nesužinojusių ligų kilmės priežasčių, neištyrus tų ar anų ligų sukėlėjų. Didelė dalis kūno ligų yra ne fizinio, o dvasinio pobūdžio. Anot jos: tai dvasinės žmogaus prigimties reakcijos, atsiliepimai, regimu būdu besireiškiantys per jos įrankį — kūną. Todėl ji dėjo pastangų gydyti, veikti visą žmogų, o ne vieną kurį jo dalį, kaip tai vis labiau

pradeda daryti ir modernioji psichosomatinė medicina.

Patirtis Marijai Montessori parodė, kad dažnai fizinė ir dvasinė sveikata jau buvo pažeidžiama vaikystėje. Didelė tamsa, nežinojimas ir paslaptiškumas tebegebė daugeliui šiuos pirmuosius gyvenimo metus Vaiko dvasios ir sveikatos slėpinių atidengimui Montessori pašventė savo gyvenimo 50 metų. Ji ne tik juos atidengė, bet ir išvystė dvasinę higieną, kuri nuo pat žmogaus užgimimo stengiasi globoti jo dvasią nuo sužalojimų, kuri puoselėja ir stiprina fizinę ir dvasinę žmonių sveikatą.

KELĖTAS NURODYMŲ

Gaila, kad ši dvasios, mentalinė higiena nėra dėstoma mokyklose draug su kūno higienos kursu. Bet apie tai yra nemaža knygų, nors ir ne sistematiškai parašytų, pavz., Svet Marden «Džiaukis gyvenimu», Dale Carnegie «Kaip atskratyti susirūpinimą?», «Kaip turėti pasisekimo ir draugų» bei kitos jo knygos; iš dalies ir Tihamer Toth knygos jaunimui Narcizo Irala «Controle cerebral e emocional».

Trumpai išreiškiant jų nurodymus, būtų tai puoselėjimas humaniška, krikščioniška pasaulėžiūra, geros nuotaikos ir savijautos, nuoširdžiai smagus bendravimas ir gero darymas kitiems, saikingos studijos net fiziškai padirbėjant, gimnastika ar neperdėtas sportas ar kasdienis pasivaikščiojimas, sveikas poilsis gryname ore ir išsimiegojimas, stiprus dažnokas išprakaitavimas (garo pirtyje, karštoje vonioje, po loveru saulėje), sveikas, įvairiais aštriais prieskoniais ir pervingumu nesugadintas maistas, griežtai saikingas naudojimas arba visiškai neavartojimas alkoholio ir narkotikų, susirūpinimų ir nervų bei raumenų įtampos pašalinimas apsisprendimu, ryžtingumu, pasitikėjimu Dievumi, savimi ir prieteliais, kad ir nuolaukus, bet drąsus siekimas pasisekimų gyvenime...

Pagal D. Petrutytės straipsnį «L. Liet.» paruošė P. D.

Tikroji ir Nuduotoji Meilė

Studentė Irena 22 metų amžiaus, gražiai nuaugusia išvaizda traukė kiekvieną. Nemėgdama perdėjimų, ji buvo kukli, rami, rengėsi skoningai ir savo jaunos išvaizdos pagražinimui tevarato tik nuosaikų kosmetikos kiekį. Studentai mėgdavo ją pakalbinti, sakydami, kad ji savo išvaizda, bei laikysena tinkanti madų žurnalų paveikslams. Irena buvo atsargi ir mažai kam tikėjo. Po kiek laiko ji įsimylėjo.

AR TU TIKRAI MANE MYLI?

Irena mylėjo ir abejojo... Jos sužadėtinis, medicinos studentas, buvo keliais metais už vyresnysis. Iš šalies atrodė, kad niekas nedrums-tė jų meilės, ir jų širdys galėjo būti pilnos gražios laimės. Tik Irena jų gražia meile vis abejojo. Ji beveik kiekvieną kartą, kai pasivaikščioję atsisveikindavo, lyg susigraudinusi balsu, klausdavo savo sužadėtinį: «Ar tu mane tikrai myli?». Po ilgesnio draugavimo, šie besikartoja klausimai sužadėtiniai atrodė lyg savaime suprantami ir atsakymo nereikalingi, nes jis ją tikrai mylėjo. Bet Irenos kankinanti abejonė tęsėsi. Kai juodu nuvažiuodavo į pajūrį, parką ar kitą gam-

tos prieglobstį, ji atsisėdusi stengėsi iš jo veido išskaityti, ar jis ją tikrai myli. Ilgainiui Irenos nerimas ir ne pasitikėjimas jam lyg igriso. Kaip apsišvietęs jaunuolis, jis žinojo, kad mergaitės tokiais atvejais gali būti skeptiškos, bet šis Irenos abejojimas pradėjo daryti jam nesuprantamas, ir jie pasiryžo pagaliau sužinoti, kas slėpė Irenos mintyse ir jos praeities gyvenime... Ir čia Irena papasakojo savo sužadėtinui kūdikystės praeitį.

IRENOS KŪDIKYSTĖ

Irena papasakojo sužadėtinui Aleksandrui, kad ji nei iš savo motinos, nei iš tėvo, nei iš kitų žmonių nesanti tikrosios meilės patyrusi. Jie kalbėję, kad ją myli, bet tai buvo tik meilės nudavimas, o nuoširdžiai jos iki šiol niekas nemylėjęs. Jos jauni tėvai gyvenę pasiturinčiai. Motina mėgo skaityti įvairias knygas, dažnai išeidavusi pas pažįstamus, palikdama visad ją vieną. Kai pareidavęs tėvas iš tarnybos, tai abu išeidavę dažnai visam vakarui iš namų. Kiek ji atsimenanti, tokiais vakarais būdavo anksčiau pavalgydinta ir paguldyta. Kad nebūtų girdimas jos verksmas, langai būdavo gerai uždaromi, Motina išeidama pabučiuodavo ją. Tokiais atvejais ji rankelės ištiesusi klausdavo: «Mama, ar tu myli mane?». Motina visada atsakydavo: «Myliu, myliu!» Kol ji vaikščioti nepajėgusi, motinai atrodė patogiausia laikyti ją dienomis kuo ilgiausiai lovelėje. Vėliau, kai ji mokėjusi gerai kalbėti, motinai iš namų išeinant klausdavo: «Mamute, ar tu mane tikrai myli!» Motina atsakiusi: «Žinoma kad myliu!» Bet ji jautusi, kad motina jos nuoširdžiai nemylėjo, motina tik nuda-vė ją mylinti... Ir taip ji augusi be nuoširdžios meilės, abejojime ir nepasitikėjime.

IRENA MOKYKLOJE

Irena pradėjo lankyti mokyklą. Nerasdama namuose paguodos, prisirišo prie jauno savo klasės mokytojo. Ji beveik ir jo, kaip to amžiaus vaikui kartais tad daro, paklausė, ar jis myli. Bet mokytojas turėjo likti teisingas — jis klasėje negalėjo jos išskirti. Todėl nesuprasdamas mežytės Irenos ypatingų potroškių, jis rūpinosi ja tiek kiek ir kitais savo klasės mokiniais. Irenai atrodė tai per mažą. Jos smalsi prigimtis ieškojo viso to, ko ji nerado namuose — ko motina jai nedavė... Vietoj motinos neduotos meilės pareiškimų, ji troško nuoširdaus mylėjimo ir globos, ko, deja, ir mokykla jai pilnai duoti negalėjo, ir čia vėl ji pasijuto nesuprasta ir tikrai nemylima... (Deja, tokių vaikų pasitaiko gana daug ir mūsų gyvenime.

Baigusi savo kūdikystės gyvenimo atpasakojimą, Irena pakėlusi ašaromis aptrauktas mėlynas akis į Aleksandrą, tarė: «Kadangi mano motina manęs tikrai nemylėjo, kuri mane pagimdė, ir mano mokytojai manęs nesuprato, kurie mane mokė, aš turėjau pagrindo iki šiol ir tavo meile abejoti, bet dabar imk mano ranką ir mano širdį ir būk pirmu žmogumi, kuris mane tikrai myli»

Tikrosios ir nuduotosios meilės pareiškimais bei pasakymais mes žaidžiame dažnai mūsų kasdieniniame gyvenime, lyg šie dalykai būtų visai paprasti ir turėtų tą pačią reikšmę. Tikroji ir nuduotoji meilė nėra lengvai atskiriamos, jos yra neretai žmonių gyvenime vartojamos išnaudojimo ar švelnaus apgavimo tikslams. Todėl psichologas Eric Berne rašo: Kas šias meilės atskirti pajėgia, tas turi lyg gyvenimo raktą, geriau pažįsta savo bendradarbį, draugą ar draugę ir pagaliau lengviau supranta ir pats save».

Tikroji ir vadinamoji meilė, su įvairiomis savo pasekmėmis, maišosi neatskiriamai žmonių gyvenime: jos supa suaugusius, tarpsta besimylinčių tarpe ir randamos net tarp motinos ir kūdikio. Daugelio įvykių eilėje ją pavaizdavo ir šis gyvenimo pavyzdys.

Kelionė po S. Amerika

ZENONAS BAČELIS

(pabaiga)

PATRAUKLIAUSIAS

Naujorkas keleiviams yra daugeliu atžvilgių patraukliausias miestas. Jis yra didžiausias pramonės, prekybos ir finansinių operacijų centras. Mokslo ir meno srityje Naujorkas irgi yra vakarų pusrytulių kultūros židinys. Juk jame yra 50 aukštųjų mokyklų bei mokslo institucijų; 200 meno galerijų ir 9 meno muziejai. Mieste gyvena apie 30.000 menininkų. Čia yra 65 teatrai, kurių viename telpa 6.200 žiūrovų ir yra didžiausias pasaulyje dengtas teatras. Be to dar yra 400 kino teatrų. Mieste yra 400 katalikų bažnyčių ir bent dvigubai daugiau nekatalikų.

AMŽIUS IR IŠVAIZDA

Miesto amžius apie pusketvirto šimto metų. Pastatų stiliai įvairuoja, bet mažai čia klasicizmo. Išsiti rajonai plikų plytų sienomis, su prikerkais gaisriniais laiptais iš lauko pusės, sudaro gan niūrų vaizdą. Bet atgyventų pasėnusių namų vietoje dygsta moderniški pastatai, išnyksta pirmykštis statybinis taupumas ir plečiasi estetiška miesto išvaizda. Naujorkas yra juk dangoraižių statybos pionierius.

Jis stovi ant kietos uolos požemio ir tai sudaro tvirtus aukštiesiems pastatams pamatus. 1913 metais pastatytas 60 aukštų namas tik pusantro dešimtmečio tebuvo aukščiausias pastatas. 1931 metais iškilo 102 aukštų, 381 metro dangoraižis vadinamas «Empire State» atrodo dar ilgesnį

laiką išsilaikys kaip aukščiausias pasaulio namas.

Po paskutinio pasaulinio karo Naujorke vyksta nepaprastai gyva statyba. Manhattano rajone pastatyta daug gražių dangoraižių, ir statyba dar nesustojo, Tiesios stačios pastatų linijos pajvairinamos gulsčiomis linijomis. Tai yra taip vadinamas funkcionalinis stilius, kurs pastatus pritaiko, kad geriau tiktų tiems darbuotojams, kurie bus juose dirbami, ir atsižadama kitokių pagražinimo bei pajvairinimo motyvų.

JUNGTINIŲ TAUTŲ PASTATAS

42 aukštų, su stiklinėmis sienomis, būt galėjęs būti įvairių tautybių inžinierių. Bet ir jis nelabai teišsiskiria nuo kitų netoliese stovinčių dangoraižių. Tik 130 tautų vėliavos čia plevesuoja. Jos verčia praeivį susidomėti, kas čia per pastatus. Bet jei kurią dieną tektų iš čia pašalinti tas 130 vėliavų, tai Jungtinių Tautų pastatas būtų lengvai pritaikomas panaudoti komerciniams tikslams. Toks pritaikymas stilius vyrauja ir miestų pakraščiuose, mažesniuose pastatuose, kur subėga žmonės iš didžiųjų centrų, norėdami erdviau gyventi. Tie priemiesčiai, aplamai, atrodo labai kultūringi, erdviai suplanuoti, namai leidžiami statyti tik savininkams ir jau išasfaltavus gatves. Gatvių šonuose auga naturalus, nekeruotas, arba ir patvarkytas miškas, kurio prarėtinimuose matomi švarūs, balti ir spalvoti namai. Daugumoje gi ra-

jonų miškas prarėtinatas, ar iškirstas, pakeistas smulkios žolės gazonu-juostomis, kuriose pasodinta medeliai ar krūmai, o kartais ir gėlės ir toliau už jų vėl matomi įvairiaspalviai dailūs namai, Susidaro vaizdas, jog važiuoji ar tai parkais, ar tvarkomais miškais, ar vasarvietėmis. Ne kalbant apie naujus, ir senuose priemiesčiuose gatvių asfaltai lygūs, kaip ir miestų centruose. Gatvės numeruotos su užrašais stulpuose, šviesos signalai susisiekimui, o pėkštiesiems be signalų, ar yra kryžkelėse užrašai «EIK» ar «NEIK». Automobilių susikimšimai reti. Jų išvengti padeda daug «viaduktų», kurių daugiatvėžių sankryžose gali būti net keturi ir mašinos juda keturiais aukštais, viens virš kito.

Aplamai, Naujorkas yra švarus miestas, tvarkingai administruojamas ir apstus įdomybėmis. Grožio požiūriu Naujorkas yra lankytojų įvairiai vertinamas, pareina nuo lankomųjų rajonų ir jų pažinimo. Bet Naujorko grožį gali ma geriau įvertinti iš sutirtinto jo vaizdo, įsilipus į 380 metrų aukščio dangoraižį «Empire State». Iš čia matomi jo gražieji ir negražieji vaizdai drauge. Bet visumoje jis, puošiamas upių, įlankų vandenių, 900 parkų su 10 tūkstančių hektarų plotu, sudaro daugiausiai negu pusėtiną grožio vaizdą. Neveltui žmonės moka 1 dolerį ir 60 centų, norėdami pakilti į tą dangoraižį ir ilgai laukia stovėdami eilėje, iki galės keltuvan patekti.

Ačiū jums, kad skridote su mumis. Dabar prasidės jūsų kelionės dalis — turėsit išerodromo parvykti namo. Vai ruokit mašiną atsargiai!

Skraidymo saugumą tyrinė-

janti įstaiga palygina automobilių nelaimės su lėktuvų nelaimėmis ir randa, kad 1968 metais vienam lėktuvui teko 85 automobiliai O per tą patį laiką vienai lėktuvo nelaimėi teko 2901 automobilio nelaimė. Vieną lėktuvų nelaimę se žuvusių žmogų nusveria 32 automobiliuose žuvusieji. Taip yra «Šiaurės Amerikoje, kur daugiausiai automobilių ir lėktuvų.

KIEK IŠLIKO

Šiaurės Amerikoje nuo 1967 metų gruodžio 3 dienos iki 1969 metų rugsėjo 1 dienos gydytojai perkėlė iš vieno žmogaus į kitą 82 širdis. Iš jų 19 dar tebegyvena. Kitose pasaulio dalyse perkeltos 59 širdys, kurias gavę 10 žmonių tebegyvena.

KAI PERKELIA INKSTUS

Nuo 1952 metų perkelti inks tai 2500 žmonių. Iš trijų tūkstančių 2 gyveno ilgiau kaip metus po operacijos. Kaikurie tebegyvena ir po 10 metų.

Pastebėta, jog operacijos pasisekimas ir gavusio išlikimas labai pareina nuo giminingumo su davėju. Beveik 100 procentų pasiseka, kai inkstus perkelia iš vieno dvy nuko į antrą. Broliams ir seserims perkėlus, paprastai apie 80 procentų gyvena porą metų.

PERKĖLUS PLAUČIUS. Pirmas plaučių perkėlimas įvyko 1963 metais. Gavusis išgyveno po operacijos 18 dienų. Po to dar buvo 21 bandymas ir pacientai gyveno tarp savaitės ir dviejų.

ISIDĖMĖTINI! ADRESAI: LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO,

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, pirmninkas p. Juozas Tijunelis Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooca — Tel. 273-0338.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdien ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooca Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbu dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laikoturimos. metinės ar 7 d mišios;

Išpažintys čia klausomasi kasdieną prieš mišias, Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val., V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val Bom Retire, 10,15 val Utinga 16,30 val.,

Trečią:

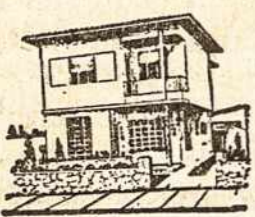
Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 10,30 val. V. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVOS» RE-DAKCIJAI IR ADMINISTRA-CIJAI, TAIP PAT IR SĂO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŪSTI LAIŠ-KUS ŠIUO ADRESU CAIXA POSTAL 4421, S. PAULO, BRASIL.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIE NINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis; dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 362

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Įkorporavimai — kondominijos — sklypų išdalinimas — Administracija — nejudomo turto pirkimai bei pardavimai — kreipkitės į

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda.

atsakomasis bendrininkas Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 4* andar, conjunto 401.
Telefonas 33-1443 — São Paulo.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 685, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui. Teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoia vanduo yra labai žinomas gėrimas. Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

MŪSU Lietuva

RUA JUATINDIBÁ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

IVAIRŪS PARENGIMAI

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga įvyko visa eilė parengimų Norisi beat viešesnius jų suminėti.

Gruodžio 21 d. Šv. Kazimiero parapijos salelėje buvo Moko šeštadienio Mokyklėlės mokslo metų užbaiga su Eglutę vaikams.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ AJUNGA suruošė Dr. V. Kudirkos rūmuose, rua Lituania, 67, Naujųjų Metų sutiktuves. Sutiktuvės buvo labiau šeimos niško pobūdžio ir jose dalyvavo su puikia nuotaika apie 100 žmonių.

Taip pat Naujųjų Metų sutiktuves suruošė Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras Vila Zelinoje, Seselių pranciškiečių Gimnazijos salėje. Jos buvo su šokiais ir jose dalyviais didesne dalimi buvo lietuviškasis jaunimas. Praėjo su pasisekimu.

ATŽALYNO Tėvų Komitetas, talkininkaujamas kitų draugijų ir insitucijų, suruošė sausio 4 dieną vaikams Eglutę su turininga programą dovanėlėm ir pačių vaikams šokiais, lietuviškais ratėnais.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ sausio 11 dieną suruošė Seselių Pranciškiečių Gimnazijoje salėje Eglutę visų priemiesčių vaikams. Vaikučių prisirinko net virš šimto ir antratiek jų tėvelių ir suaugusių.

Jos programą sudarė Lėlių Teatro vairūs numeriai, p. Elviro Kilčiauskaitės Belucci muzikos mokyklos moki-

nių pianu ir akordeonu groti dalykėliai ir keletos mergaičių deklamuoti lietuviški eilė raštukai. Buvo ir Kalėdų Senelis, kuris atnešė vaikučiams dovanų po didelį sviedinį. Be to, vaikučiai buvo gardžiai pavaišinti.

Reikia sveikinti Lietuvių Bendruomenės valdybą už pastangas suruošti platesnės apimties Eglutės parengimą. Gaila tik, kad Lietuvių Bendruomenės organizuota Eglutės programa lietuviams vaikučiams buvo atlikta beveik visa vien portugalų kalba. Ne buvo net paaiškinimų lietuvių kalba. Be to, tokioje didelėje salelėje — ir dar tokiai publikai — būtinai reikia vartoti garsiakalbį.

SVEIKINIMAI IŠ PORTUGALIJOS

Medicinos studentė Leokadija Aleknavičiūtė iš Coimbras, Portugalijos, sveikina vi sus savo geradarius ir Tėvus Jėzuitus bei širdingai linklitiems visiems laimės Naujuose Metuose.

DOVANOJO RŪBŲ

Per Ievą Kutkienę po ryšuli rūbų ir avalynės įteikė Lietuvių Savitarpio Pagalbos Tarnybai — Teofilė Labuckienė, Ona Anusauskas ir Sofija Zabiela, Visos trys iš Vila Bellos. Jie bus išdalinti pagalbos reikalingiems tautiečiams. Tarnybos valdyja nuoširdžiai dėkoja.

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.0 andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

Rinkimai i Nauja Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Taryba

Baigiantis dabartinės Tarybos kadencijai, rinkimai i naują tarybą bus pravesti sekančių metų vasario ir kovo mėnesiais. Korespondenciniu būdu bus galima balsuoti visą rinkimų laiką, urnose paskutine balsavimo dieną kovo 15.

STATYKIME KANDIDATUS I BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBĄ

Kandidatų statymo taisyklės:

Kandidatus statyti turi teisę kiekvienas Brazilijoje gimęs ar čia gyvenantis lietuvis, ne jaunesnis, kaip 18 metų amžiaus.

Vienas statytojas gali statyti ne daugiau kandidatų, kaip bus renkamųjų (tai yra, i tarybą ne daugiau, kaip 15 ir i revizijos komisiją ne daugiau kaip tris (Mažiau galima statyti)

Kandidatų sąrašė turi būti: Kandidato vardas ir pavardė, amžius, tikslus gyvenamosios vietos antrašas (taip pat ir korespondencinis antrašas) ir kandidat raštiškas sutikimas būti kandidatu.

Kandidatų sąrašė taip pat turi būti: statančiojo vardas, pavardė, tikslus antrašas ir parašas.

Kandidatus galima statyti iki sausio 25 dienos.

Kandidatų sąrašus įteikti Brazilijos Lietuvių Tarybai sekančiais antrašais: Juozas Baužys, Rua Manaias, 363, Vila Zelina; Vladas Steponaitis, Rua Carlos Weber, 87, Vila Leopoldina, Caixa Postal 2940, S. Paulo, Capital.

Kun. Juozas Šeškevičius

Prezidiumo pirmininkas

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Po 25 ncr.: Pranas Satkūnas ir Vinas Banys.

Po 20 ncr.: Ana Kriukienė, Jonas Paukštys ir Kazys Rimkevičius.

Po 15 ncr.: Jurgis Kežys ir Simas Pliundziulaitis.

«AUŠROS» CHORAS

ruošiasi dalyvauti Vasario 16 minėjimo programoje. Todėl visi choristai yra kviečiami dalyvauti choro repeticijoje šeštadienį 19 val.

BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS bus sausio 27 dieną 19 val. Jaunimo Namuose.

KUN. J. GIEDRYS, tikimasi, atvyks šį šeštadienį, sau-

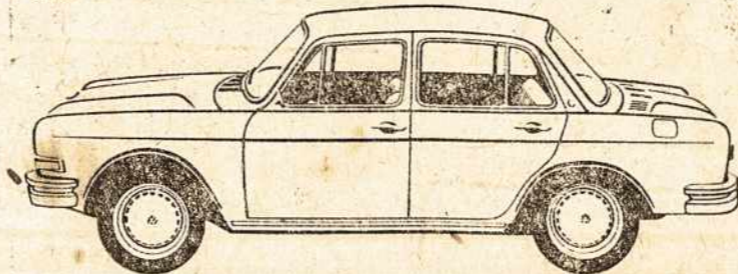
sio 17 dieną praleisti atostogų São Paulo lietuvių kolonijoje. Praeitą ketvirtadienį jo pa duoti i Urugvajų išvyko Tėvas Petras Daugintis.

V. Zelina

Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, 18 d. sausio, 16 val. mokyklos patalpose.

Lietuviškų organizacijų atstovai, **VASARIO 16-TOS MINĖJIMO** reikalu buvo susirinkę 2 d. sausio 20 val. Vila Zelinoj klebonijoje. Tarėsi dėl minėjimo ruošimo visų organizacijų vardu, visiems talkininkaujant. Minėjimo diena — 15 d. vasario.

V. tem interêsse em saber tudo sobre o Volkswagen de 60 HP?

Procure-nos.

ESTAMEL - Estanislau Meliunas Jr.
R. Ibitirama, 1235-1269 Fone 63-2387, V. Prudente

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,40

JAU VEIKIA TĖVAMS JĖZUITAMS PASKIRTAS NAUJAS TELEFONO NUMERIS.

Jis yra: 273-03-38.

LAIŠKAI: Lazdauskui, Vincui Balčiūnui, A. Gudavičiūnei, E. Bendoraitienei, E. Dūdenienei, A. Catafay, I. Kutkienei, Ald. Gerenssene, R. Lunskiui, T. Simone, Alf. Miševičiui, H. Aleknavičiūnei, J. Satkunaitei, C. Taschetto, A. Descher, V. Pundzevičiūnei, R. Lunskiui, K. Šadzevičiui, J. Ivanauskui, H. Pūpelienei, V. Sprindžiui, Gudanavičiūnei, J. Pelakauskaitei, R. Skarbaliui.

30 DIENOS MIŠIOS už Anos Petkevičiūnės vėlę bus sausio 23 d. 19 val. Vila Zelinos bažnyčioje. Bus atgiedotos ir egzekvijos.

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJA

rengia pirmąjį savo veiklos metinį pikniką. Jis bus sausio 18 dieną, 1970 metais, Praia Grande.

Sv. Juozapo Vyrų Brolija.

Užgavėnių sekmadienį, 8 d. vasario, 12 val. Vila Zelinos parapija ruošia pietus — **BLYŲŲ BALIŲ**.

IVAIRUMAI TULŽIS

Jau yra perkelta 100 tulžių. Kai perkeliama visa tulžis, tai ligonis dar gyvena apie metus laiko. Kai prie sergančio tulžies tik prijungiama kita, ligoniai greičiau miršta.

GERIAUSIAI PRIGYJA AKIS

Tūkstančiai akių operuota išimant sugedusią priešakinę akies raginę odelę (cornea) ir įdedant kito (kad ir mirusio žmogaus). Tos operacijos beveik visos gerai pavyksta ir žmogus gali gerai regėti.

KAULŲ SMEGENYS

Kaip žinome, kauluose yra minkšta medžiaga, vadinama kaulų smegenimis. Ji įgamina baltuosius kraujo kūnelius. O tie kūneliai yra labai naudingi kūnui nuo užkrėtimų apsiginti. Kai tik i kūną įpatenka kenksmingos medžiagos, tie baltieji kraujo kūneliai tuo jau apspinta įsibrovėlių iš visų pusių ir naikina. Jei nebūtų baltųjų kūnelių, žmonės nuo užkrėtimų mirytų.